

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ ที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ขอต้อนรับทุกๆ ท่านที่มาในวันนี้ และขอบคุณที่ได้ช่วยกันคิดช่วยกันทำงานต่างๆ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ เพื่อให้นักเรียนทั้งหลายมีโอกาสที่ดี ได้รับสิ่งที่ดีทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ และสติปัญญา จะได้เป็นผู้ค้ำจุนดูแลชาติบ้านเมือง และสามารถช่วยเหลือตนเองดูแลสังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อย่างดี

ในช่วง ๒ - ๓ เดือนที่ผ่านมา ได้มีโอกาสไปเห็นประเทศต่างๆ หลายประเทศ เช่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศในยุโรป ได้พบกับบุคลากรที่ทำงานทั้งในด้านการศึกษา การเกษตร และเรื่องสุขภาพอนามัยของประเทศเหล่านี้ ยกตัวอย่างเช่นในประเทศจีน ได้เห็นการทำงานของกระทรวงศึกษาธิการจีนและหน่วยงานการศึกษาระดับสูงของจีน ได้สนทนาพูดคุยและดูงาน เขามีเป้าหมายอย่างเดียวกันที่จะพัฒนาประชาชนของเขา ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งรับการศึกษาลักษณะอย่างเดียวกันกับที่เราทำ คือพยายามที่จะช่วยเหลือเรื่องอาหารโภชนาการในโรงเรียน แล้วพยายามที่จะให้นักเรียนในถิ่นทุรกันดารได้รับการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนี้มีผู้ที่ยังได้รับการศึกษาน้อยหรือว่ายังไม่ได้รับการศึกษาในถิ่นทุรกันดารอยู่บ้าง เพราะว่าผู้ปกครองไม่มีโอกาสจะส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนได้ เขาก็พยายามด้วยวิธีต่างๆ เช่นให้มีโรงเรียนในหลายๆ ชุมชน คนที่พอจะมีความรู้บ้าง แม้อ่านออกเขียนได้ก็พยายามให้มีหน้าที่ช่วยสอนคนอื่น และผู้ที่พอจะมีฐานะบ้างเขาก็จัดโครงการ ให้ประชาชนธรรมดาที่อาจจะเป็นผู้ใช้แรงงานหรือคนที่พอจะมีเงินเหลือบ้าง ไปสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนที่ยังไม่มีโอกาสได้เข้าโรงเรียน ได้เรียนหนังสือมากขึ้น หรือว่านักเรียนด้วยตนเอง ในโรงเรียนที่มีฐานะดีก็จะช่วยเพื่อนนักเรียนด้วยกันในถิ่นทุรกันดาร และที่ไปประเทศอินเดีย นั้นก็ได้มีโอกาสไปดูงานที่องค์การอนามัยโลก ซึ่งเขาก็มีงานในลักษณะเดียวกัน คือพยายามให้ประเทศต่างๆ ในเขตรับผิดชอบ ได้แก่ เขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ เช่นในภูมิภาคของเราและประเทศอินเดีย ปากีสถาน เป็นต้น ให้พัฒนาทางด้านสุขภาพอนามัยตั้งแต่

แรกเกิด หรืออย่างที่เรารู้ คือตั้งแต่หญิงมีครรภ์และออกมาเป็นเด็กอ่อน เด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยเรียน ให้ได้รับการดูแลที่ดี โดยที่เขาก็คงพยายามที่จะเผยแพร่วิธีการตัวชี้วัดในลักษณะ ของ จปฐ. ให้ใช้แพร่หลายขึ้นในประเทศต่างๆ แต่ว่าทั้งจีน อินเดีย เป็นประเทศที่มีพลเมือง มากและค่อนข้างจะลำบาก ไปถามดูในบางเขต บางมณฑล ก็ยังไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางที่จะไปเก็บข้อมูลมีจำนวนไม่พอและไปเก็บไม่ได้

สำหรับการอบรมบุคคลในท้องถิ่นให้ทำหน้าที่เช่นนี้ก็ยังคงติดต่อกันได้ไม่สะดวก และ ไม่มีความชำนาญที่จะทำ ซึ่งเขาก็เห็นว่าบ้านเรานี้ทำได้ค่อนข้างจะดี และได้ไปยุโรปเช่นที่ ประเทศฝรั่งเศสนี้ก็ไปเห็นงาน เช่น สำนักราชบัณฑิตของฝรั่งเศส ซึ่งที่จริงแล้วรัฐมนตรีช่วย- ว่าการกระทรวงศึกษาธิการของจีนเป็นคนแนะนำให้ไป ท่านเองก็ไปดูงานตามโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนประถมต่างๆ ของฝรั่งเศส และไปในเวลาเดียวกันจึงได้พบกัน ท่านสนใจโครงการ สอนวิชาวิทยาศาสตร์ตั้งแต่เด็กอนุบาล ประถม มัธยม ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ความคิด และได้เห็นได้ทำจริงมาตั้งแต่ต้น ซึ่งในลักษณะนี้บ้านเราก็คงทำอยู่เพื่อให้เห็นธรรมชาติ ให้ศึกษา ลึกรอบตัวในชุมชน และดูว่าแต่ก่อนนี้เป็นอย่างไร พอมาสมัยใหม่มีการพัฒนาชีวิตเปลี่ยนแปลง เป็นอย่างไร การทำนี้ทางราชบัณฑิตหรือสำนักวิทยาศาสตร์เป็นผู้ให้ความรู้ดูแลอย่างใกล้ชิด คงเป็นแนวโน้มของประเทศต่างๆ เพราะในประเทศจีนนี้เขาก็อย่างที่เรารู้ อย่างที่เห็น อาจารย์ทั้งหลายซึ่งเป็นอาจารย์ในระดับการศึกษาระดับสูงแล้วมาช่วยในการศึกษาพื้นฐาน เช่น ในเมืองจีนก็ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา มาผลิตตำราเรียนที่ทันสมัย เนื้อหา ถูกต้อง แต่ว่ามีราคาพอสมควร เพื่อให้ให้นักเรียนในระดับประถมและมัธยมได้รับข้อมูลที่ดียิ่งจะ พัฒนาความคิดความรู้ต่อไป ที่ไปฝรั่งเศส ก็ได้ไปสนทนากับฝ่ายการศึกษาที่เขาไปดูแลการศึกษา ในระดับชนบท รู้สึกว่าโครงการพวกนี้สามารถทำได้ในถิ่นที่ห่างไกล แล้วก่อนที่จะกลับ มานี้ได้ไปที่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติหรือ FAO ได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ที่นั่น เขาบอกว่าในเรื่องของอาหารและโภชนาการซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้ประชาชน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งเยาวชนมีร่างกายและสมองที่ดี เพื่อที่จะสามารถทำงานอะไรต่างๆ ได้นั้น เขาวางแผน ที่จะช่วยให้ดีที่สุด แต่เมื่อเก็บข้อมูลแล้วปรากฏว่าทั่วโลกนั้นทำได้ต่ำกว่าเป้าหมายอย่างมาก เพราะไม่สามารถจะทำให้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีได้เท่าที่มุ่งหวังไว้ มีประเทศบางประเทศที่ ขาดมาก หรือบางประเทศที่ทำได้ดี ปรากฏว่าประเทศไทยนั้นเขาจัดอยู่ในประเทศที่พัฒนาได้ อย่างดี และทำงานต่างๆ ได้อย่างมีระบบ เท่าที่เขามาตรวจดูแล้วทำได้ถึงระดับที่ทุรกันดาร โดยที่บุคลากรนั้นมีหลายระดับ ไม่ใช่ว่าเกี่ยวกับในหน้าที่ของใครของมัน อย่างที่เราทำจึงทำให้ ผลออกมาได้ดีกว่าประเทศอื่นๆ อีกหลายประเทศ

การพัฒนาในระดับสูงเขาไม่ได้พูดถึงว่าเราจะมีความก้าวหน้าเศรษฐกิจดี แต่เขาพูดในลักษณะที่ว่าทำให้บุคคลที่อยู่ในเขตทุรกันดารมีความยากจนนั้นพัฒนา แล้วมีโอกาสที่ดีขึ้นได้มากกว่าประเทศอื่นๆ เรียกว่าเราได้ทำงานไปอย่างดีแล้ว แต่ว่าอาจจะยังมีข้อบกพร่องสักชนิดหนึ่ง คือเราทำงานอะไรนั้น ที่เขาติ คือเราอธิบายให้คนอื่นฟังได้ยังไม่ดี คือในการที่ประเทศอื่นที่อธิบายดีนั้น การทำงานจริงๆ อาจจะสู้เราไม่ได้ แต่ว่าถ้าเราจะอธิบายดีด้วยก็อาจจะทำให้การงานก้าวหน้ามากขึ้น เช่น ทำอะไรก็ให้มีการเขียนโครงการในลักษณะที่คนอื่น ๆ ที่อยู่ต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมสามารถเข้าใจได้ เขียนเป็นโครงการไป เขาแนะนำในข้อเหล่านี้ หรืองานบางอย่างที่ทำแล้วแต่เราก็พูดว่าทำดีผีเห็น อะไรอย่างนี้ทำได้ดี แต่คนที่จะช่วยให้อะไรดีขึ้นต่อไปไม่ใช่เป็นคนจริงๆ เราก็ไม่หวังสินจ้างรางวัลหรือไม่หวังความสรรเสริญเยินยอ แต่ถ้าเขาบอกว่าเขาไม่รู้เขาก็ไม่สามารถร่วมมือได้ ที่ฝรั่งเศส ที่นี้มีบริษัทเอกชนหลายรายมาติดต่อขอให้อธิบายให้เขาฟังว่าทำอะไรบ้าง ซึ่งพออธิบายไปแล้วเขาก็ถามคำถามอีก ฟังไม่รู้เรื่องที่เราอธิบายไป เขาก็ถามเป็นประเด็นๆ เราก็ตอบว่าในเรื่องนี้เป็นอย่างไรซึ่งเป็นประโยชน์มาก ก็เลยบอกกันต่อๆ มีคนมาแจ้งความจำนงขอร่วมมือในงานต่างๆ มาก คิดว่างานที่ทุกคนทำก็หวังว่าจะเป็นที่ภาคภูมิใจของตัวเองและของหน่วยงานได้ สำหรับนักเรียนถึงแม้ว่าอาจจะเหมือนกับไม่ได้ทำอะไร พวกผู้ใหญ่ตั้งแต่ครูโรงเรียน ดชด. หรือผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต่างๆ ที่มาช่วยเป็นผู้ช่วย ที่จริงแล้วส่วนที่สำคัญที่สุดคือตัวของนักเรียนเองที่จะรับได้แค่ไหน รับได้ไม่ได้นี่ที่จริงความฉลาดก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ ความเอาใจใส่ ความขยันหมั่นเพียร พยายามอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้ง ทอดธุระ พยายามหาความรู้ว่าเขากันอย่างไร ที่จะทำให้ตัวเองและชุมชนก้าวหน้าได้ในอนาคต ขอให้ทุกท่านมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ทุกประการ

